

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Narodnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 172.

V Ljubljani, v torek 29. julija 1890.

Letnik XVIII.

Češko-nemška sprava.

Tudi mi smo bili med onimi, katere je več ali manj razveselil prvi glas z Dunaja, da se bodo Čehi in Nemci v kraljevini češki spravili in zjediniili na podlagi enakopravnosti vseh narodnostij. Kmalu pa smo zasledili na češki strani toliko prijenljivosti, da je bilo mladočeškemu agitatorjem odprto široko polje hujškanja proti staročeškemu voditeljem in zastopnikom pri obravnavah. O podrobnostih pogajanj smo malo poročali pričakujoč prilike, da svojim čitateljem podamo jasno podobo dogajane sprave in nepristransko naštejemo pridobitve, oziroma zgube češkega naroda vsled sprave.

Cesar smo se bali, to se je zgodilo: razpor v češkem taboru se je poostiril in razširil po deželi od vasi do vasi. Mladočeški listi so začeli sumničiti in napadati staročeške politike, da izdajajo svoj narod na korist nemških sodeželanov. Najhujše strele so vršele na dr. Riegera. Cesar niso storili mladočeški in nemško-liberalni listi, pripomogli so še oficijozni listi, grajajoč staročeške poslance. Ni čuda torej, da se je vedno manjšalo število onih mož, ki so pošteno in resno delali za spravo. Dr. Rieger sam je zgubil pogum, da hoče zapustiti politično polje.

Deželni zbor je rešil jedno samo točko spravnih dogovorov, da se namreč deželni šolski svet razdeli v nemški in češki oddelek. Ko se je potrjeni zakon začel izvrševati, pokazala se je takoj nemška nespravljalivost. Kakor znano, izvolil je praški mestni svet v nemški oddelek deželnega šolskega sveta znanega nemškega poslanca in ravnatelja Heinricha, ki je trd Nemec in strokovnjak v šolskih stvaréh. A nemški in vladni listi so zagnali glasen krik proti tej izvolitvi, češ, da Čehi nočejo resne sprave. Staročeški listi pa odgovarjajo, da so odločno proti spravi, ki bi koristila le Nemcem. Tako je pl. Plener večkrat naglašal, da so vse obravnave imele namen, spraviti in pomiriti Nemce. Glasilo združene leveice „N. Fr. Presse“ je takoj s početka naznanila svetu, da bodo Nemci le tedaj smatrali spravo kot do-

gnano, ako jo bode izvršilo ministerstvo, sestavljeno iz nemško-liberalnih politikov. „Deutsche Zeitung“ je prorokovala, da po spravi pride nemški državni jezik. In glasilo ministerskega predsednika in spe, barona Chlumeckega, piše po besedi: „Da se je šlo za spravo na korist Nemcem, to je pač vsakemu bilo jasno.“ Iz tega je razvidno, da so se tudi Staročeši morali ohladiti za nove pravne obravnave.

Dne 26. t. m. pa se je zbral v Pragi izvrševalni odsek nemških poslancev na Češkem ter sklenil „Izjavo na nemški narod“. V tej izjavi pravijo nemški voditelji: „Upor Mladočehov proti spravi in vedno rastoče nasprotje staročeških listov s točkami dunajskih obravnav sta vzbudila nezaupanje nemškega prebivalstva na Češkem. Najbolj pa je izpodkopalo naše zaupanje, ko je v ogromni večini staročeški zastop mesta Prage izvolil v nemški oddelek deželnega šolskega sveta moža, ki je v najhujšem boju zapustil (?) svoj narod, skočil k nasprotnikom in tako zgubil zaupanje vseh Nemcev. To je razžaljenje nemške časti (!), izzivanje nemškega čutstva (!). Izjavljamo, da se držimo dunajskih dogovorov in pričakujemo, da bodo vlada in ostale pravne stranke ostale zveste dani svoji besedi. Tega ne storimo le zato, ker je v spravnih točkah ustrezno bistvenim našim narodnim težnjam, temveč tudi zato, ker so dogovori podlaga mirnemu razvoju čeških razmer in prospehu skupnih državnih koristi.“

Dalje priporočajo v izjavi nemškim tovarnarjem in obrtnikom, naj se ne vdeležé prihodnje leto deželne razstave, ako se v prihodnjem zasedanju deželnega zbora ne bode dognala sprava.

To je torej nemški „ultimatum“ češki stranki. Kaj bodo sedaj storili češki zastopniki, to nam ni znano; a gotovo je, da bo češki narod odločno in vstrajno zagovarjal svoje pravice. Ko pa bi prišla na krmilo druga vlada, združil se bo ves narod v opoziciji, politično življenje bo živahnejše, narodna zavest živejša. Sploh pa so v Avstriji minuli časi, ko je vlada za časa Auersperga hotela zatreti

slovanske narode. Razmere so se povsod toliko zboljšale za nas Slovence, da bi nam nasprotna vlada ne mogla veliko več škodovati. Obžalovati bi sicer morali tak prevrat, toda z jekleno voljo bi ga prenašali ter se združeni branili proti neprijateljem. Čas je resen in kmalu utegne priti odločilen trenotek.

O naši narodni organizaciji.

I.

V nastopnih razpravah nečemo sicer govoriti o narodni „organizaciji“ pri nas običajnim načinom, kajti v tej zadevi se je že sèm ter tjà mnogo govorilo, a še več pisalo, in lahko bi marsikak čitatelj sklepal iz naslova na kako splošno razpravljanje v tej ali oni smeri našega narodnega življenja.

V tem širokem okvirju splošnih razpravljanj nečemo ostajati, kajti za nas Slovence je predvsem merodajna: organizacija narodnih manjšin v pokrajinah z nemško večino in dalje slovenskega prebivalstva na pomejnih krajih.

Motrimo torej natančneje to našo organizacijo, oziroma se nekoliko tudi na organizacijo naših narodnih protivnikov in — primerjajmo!

Moremo li govoriti o kaki celotni organizaciji našega razcepljenega naroda? Nikakor ne! Mi se organizujemo samo tedaj, kedar nas k temu sili nezogibna potreba v obrambo zoper napade naših sovražnikov. Tako je na pr. nastalo prekornostno šolsko društvo sv. Cirila in Metoda vsled ustanovitve „schulverein“-a in društva „südmark“ na slovenskem Štirskem, takó so koroški bratje osnovali slovensko katoliško politično društvo proti „bauernbund“-u, ki ima namen, predvsem ponemčevati slovenski ljud ali ga pa ugonobiti materialno, ker se prostovoljno ponemčiti ne dá.

Ko so si Nemci domnevali, da bode po nastopu vlade grofa Taaffeja od prejšnjih vlad pohajajoča germanizacija menda potlačena, hitro so se lotili dela, da mogó ponemčevanje avstrijskih Slovanov nadaljevati po zasebnem potu in na svojo „pest“. In to njih delovanje imelo je doslej več vspeha, nego

LISTEK.

Marija Pomagaj.

(Po izvirniku „Redeatis“.)

(Konec.)

IX.

Kar pristopi nagloma Josip, poklekne k očetu in ga prosi:

„Oče, odpustite mu, da je tako hudo natolceval zoper vas; zdaj vem, da — niste morilec.“

Peter se obrne proti Josipu — trdo ga gledaje, kakor bi ga ne razumel, obraz se mu zgubanči in ves obupen zavpije:

„Pa je vendar res, Josip — jaz sem morilec!“

Josipa groza spreleti, ko se mu nesrečni oče samega toži — pa strah ga hitro mine, in iz njegovih oči sije gotovo prepričanje, in reče:

„Oče! torej je res, kar so mi pravili ded tisto noč, ko so umrli, da ste roko položili na tujca, ki je v vaši hiši iskal prenočišča, in ste njegovo kri prelili; pa ravno tako je res in gotovo, da mu je Bog življenje ohranil na prošnjo naše ljube Gospé, ker božji mašnik mi je to zatrdil. Rekel mi je v

Gospodovem imenu: „Pojdi v miru, moj sin!“ tako mi je rekel, in hvali Boga in Marijo Pomagaj, tvoj oče ni morilec!“ — In kakor sem mu jaz verjel, morate mu tudi vi verjeti, prav gotovo verjeti!“

Stari Peter gleda sina, kakor oni, ki je na smrt obsojen, svojega rešenika. Ali je res, kar je Josip trdil, ali mu sme zaupati?

Gotovo mu sme zaupati, ker tam stoji oče Celestin, ki je bil nekaj minut že pričujoč, gledal ta prizor in je vso to žalostno dogodbo bolje poznal, kakor vsak drugi, ker oče Celestin je bil — Milko Bogataj — mož, zoper katerega je Peter Piroti pred dvajsetimi leti vzdignil morilno roko, in bi bil tudi gotovo ugasnil mlado, cvetoče življenje, ko bi ne bila naša ljuba Gospa mladenčca varovala in branila. Tako je pa nož obtičal na svetinji Matere Božje, katero mu je pobožna mati dala okoli vratu, tako da rana ni bila smrtna. V jami pod vražjo klečeto, kamor je morilec mladenčca vlekel, zavedel se je Milko kmalu, ravno v trenutku, ko so tiho tapci prepovedano blago v njej skrivali. Jama, pred katero so imeli ribiči praznoveren strah, je bila za take ljudi najboljša skrivališča. Četudi ti divji predrzneži niso bili ravno Samarijani, usmilili so se vendar nesrečnega mladenčca. Obvežejo mu rano, vzamejo ga seboj na ladijo in ga popeljejo do sa-

mostana ligvorijanov, kjer dobi potrebno postrežbo. Stavijo pa rešenemu le eden pogoj: da jih ne sme izdati in še le čez deset let sme iti v tisti kraj, kjer so ga našli. To jim je Milko obljubil, in ljubeznjiva postrežba ligvorijanov je z božjo pomočjo ranjencu ohranila življenje. Milko Bogataj je zopet ozdravel, da bi vse žive dni hvalil čudna pota božja. V dolgi hudi bolezni se je mladenču pod vodstvom ligvorijanov vera zopet oživila, tako, da se je hotel v duhovskem stanu vsega Bogu darovati. Ako mu Bog življenje ohrani, hoče je zopet Bogu nazaj dati in redovnik postati — tako je Milko obljubil, in Bog je daritev milostno sprejel.

X.

Milko Bogataj se nam je zopet prikazal kot oče Celestin. — O kako srečen je bil v dvajsetih letih, ki jih je preživel v službi Gospodovi: Od velicega dne, ki je bil v mašnika posvečen, in od nove maše, pri kateri je njegova mati z vso pobožnostjo in z nepopisnim veseljem sveto Rešnje Telo iz njegovih rok prejela, do te ure, ko je morilec svojemu odpustil in mu tudi odpuščanje /možje naznanil! Mašnikovo življenje, življenje redovnikovo je življenje polno zatajevanja, ki je pa tudi blažilno življenje.

naši obrambeni napori. To najbolj dokazuje letošnja desetletnica „schulverein“-a.

Običajna fraza in izgovor mladosti naš je: „Saj so Nemci imovitejši in so tudi večji narod!“ Nikoli! To ni vzrok velikih njegovih uspehov. Jediní vzrok „schulverein“-ovega procvitanja je izborna organizacija njegova!

Motrite natančneje razmere onih dvojezičnih pokrajin in uverite se o tej dobri organizaciji: skoro v vsaki vasi ali občini nemški imate odbor, in čudni, da nemško to šolsko društvo broji dandanašnji nad 1000 odborov.

In kako so upravljani in vodeni ti odbori!

Člani centrale na Dunaji ali nemški poslanci kakoršnegakoli kluba vozijo se vsako leto okoli in obiskujejo neko število odborov ter je izpodbujajo k vztrajnemu delovanju.

Kako ogromno to vpliva, kadar se Weitlof pripelje na južno Štirsko, Koroško, ali med naše Kočevce; kako vleče prisotnost Schmeykalova na Češkem, ali kakega drugega nemškega poslanca, ki se z njimi pogovori in jim predločuje, v kaki nevarnosti se nahajajo, kako se valí nanje morje slovansko, da je pogoltno itd. V tej razburjenosti in strahu dá vsakdo rad goldinarček iz žepa in ga žrtvuje narodu. Potem se nikar ne čudite, odkod jemlje „schulverein“ novce. On ne dobiva mnogo od bogatih nemških tovarnarjev, temveč od tisoč in tisoč siromašnih ljudi. In zakaj dobiva? Zato, ker društveni pokrovitelji z živo besedo, dasi krivičnim načinom, ljud svoj izpodbujajo k vztrajnosti; ker odlični ti možje nemškega ljudstva gredo med priprosti ljud in mu govoré na srce plamtečimi besedami. Prijatelji, to ima desetkrat večji uspeh, nego stotisoč tiskanih pozivov in oklicev!

Tako delajo in postopajo Nemci. In kako delamo mi? Med letom objavljamo nekolikokrat izvestja o naših narodnih društvi po slovenskih listih, na tisoče pozivov razpošiljamo našemu narodu; to je pa vse! In to nam družega ne donša, nego nekoliko borákov! Zakaj se ne vreja organizacija naša tem načinom, kakor v Nemcih; zakaj se ne vpliva na naš ljud jednako, in zakaj se temeljiteje ne podučuje, kaj je društvo sv. Cirila in Metoda, „Krajcarska družba“ itd., in zakaj se pri nas ne snujejo odbori v vsaki občini, da ne govorimo o vasi?

Radi tega, ker nimamo nobene narodne organizacije! In ker nam te nedostaje, dela vsak, kar more po svojih močéh. Iz tega razloga torej, ker pogrešamo take organizacije, vrši se pri nas vse brez skladnosti in skupne vzajemnosti po tem, kakor ima ta ali oni svojo ulogo, ali pa ne.

Tako čisto izborno vplivajo moči na omejenem polji, ker so postavljene na isto mesto, kamor spadajo po svojih sposobnostih; obratno pa pokazé druge nesposobne moči čisto s svojim neumestnim postopanjem marsikako pričeto delo, odvrčajo ljud od koristnega delovanja gledé narodnih naprav, ter tratijo takó narodne moči!

To vse nas konečno sili k temeljitemu preustrojenju narodne organizacije naše!

Kako se je veselja svetilo obličje očetu Celestinu, ko je dajal sveto odvezo Petru Piroti, ki je le jokal in kakor cestinar v evangeliju molil: „Bog, bodi milostiv meni grešniku!“

XI.

Poglejmo pa še nekoliko v hišico ribičevo na brežini. Ni več prazna podrtija, okna so svetla in notranje v hišici je vse ozaljšano, ker danes je v njej ženitnina Josipova in Jeričina, oče Celestin ju je v Marijini cerkvi poročil. In zdaj še pride, kakor je obljubil, hišico blagoslovit in podobo Matere Božje, ki je največja hišna lepota. Okrašena je z dišečimi cveticami, in lučica pred njo gori. Vsi le predobro vedó, koliko dobrot jim je blažena Devica Marija skazala, in zato se veseli izročé njenemu varstvu.

Oče Celestin poklekne pred Marijino podobo in mlada poročenca poleg njega, Peter Piroti, Ivan in mati Ana in njeni otroci, in vsi hvaležno gledajo k „Mariji Pomagaj“. Za očetom Celestinom sedaj vsi molijo iz dna svojega srca: „Pod Tvojo pomoč pribežimo, o sveta božja porodnica; ne zavri naših prošenj v naših potrebah, temveč reši nas vselej vseh nevarnosti; o častitljiva in blažena Devica,

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. julija.

Notranje deželo.

Izjava Heinricheva. Državni poslanec Heinrich, katerega je mestni zastop Prage izvolil v nemški oddelek deželnega šolskega sveta, objavil je v „Vaterland“-u naslednje pismo: „Vodstvu nemške stranke v Pragi se je zljubilo v seji 26. t. m., da me je posadilo na zatožni klopi. Pri tej priložnosti se mi je očitalo, da sem se ločil od svojega naroda ter ga zapustil v narodnem boji. To neresnično in predrzno trditev odločno pobijam in pristavljam: Kot izurjen politik umejem dobro razločevati med narodom in strankarskimi klikami. Svojemu narodu sem bil, sem in bodem vedno zvest sin. Za svoj narod sem deloval, delujem in bodem zmerom deloval. Strankarstva nisem nikoli pripoznaval, in vsak mandat mi je bil izročen proti njihovi volji. Od nekdanj sem pobijal politiko teh gospodov, ker je nasprotovala najvažnejšim interesom države in cesarske rodovine. To je moje prepričanje, za katero se potezam, odkar sem stopil v politiško življenje, torej od 1873. leta, pri vsakej priložnosti z besedo in peresom javno in moško. Ostal pa nisem pri zanikanji, temveč čisto sam zastopam že štirinajst let mali in določen program, katerega je sprejelo v vseh delih sedaj tudi nemške stranke vodstvo. — Kako se predrznejo možje, ki so v nemško-češkem vprašanji moji učenci, soditi me v odsotnosti, sodbo o tem prepuščam mirno vsakemu nepristranskemu avstrijskemu domoljubu, ki je brez predsodkov.“

Vnanje države.

Italija. Kakor poročajo listi, poslal je Crispi vsem italijanskim prefektom okrožnico, v kateri jih opozarja, da ne smejo dopuščati nikake najmanjše protiaustrijske demonstracije. — Mogoče, da je Crispi izdál tako okrožnico, a za te besede ni vedelo srcé. — Neki dopisnik trdi tudi, da je osnovano poročilo, vsled katerega bi bil Crispi ugovarjal dunajski vladi, ker je razpustila društvo „Pro Patria“. Saj bi bilo tudi neumestno in brezuspešno vsako ugovarjanje, ker avstrijska vlada vé, kaj dela.

Francija. „Liberté“ potrjuje zadnje „Matinovo“ poročilo o skoraj dovršeni pogodbi med Francijo in Anglijo zaradi odškodnine za sansibarsko ozemlje. Sporazumenje je za Francijo neki jako ugodno. Za pospeševanje koristnih podjetij mora francoska država zgraditi železnico preko Sahare.

Nemčija. Steber združenja nemških držav se je začel majati. Posebno v južni Nemčiji, namreč na Bavarskem in Virtemberskem dviguje partikularizem od dné do dné bolj predrzno svojo glavo. Protipruskih glasov pa ni čuti samo med civilisti, temveč celó med vojniki. Kakor se je že poročalo, izdál je virtemberski stotnik Miller brošurico, v kateri ostro biča prusko mogočnost, ki hoče imeti posebno med vojniki povsod prvo besedo in mesto. Vsled te odkritosrčne izjave je sicer izgubil imenovani stotnik vojaško dostojanstvo, vendar s tem še ni s korenino izrovano protiprusko mišljenje.

Rusija. Ruski in Rusom prijazni listi razpravljajo zopet na dolgo in široko bolgarsko vprašanje. V Bruselji izhajajoči „Nord“ pravi, da vidi v sedanji bolgarski vladi princa Ferdinanda in Stambulova le mimogredečo prikazen; nikakor ne bi bilo umestno, prelivati rusko in bolgarsko kri, da bi se zaprečili ti odnošaji, ker skrbé za to že sedanji bolgarski veljaki, katerih oblast peša od dné do dné. Rusija se še ne zméni za sedanjo „umazano“ bolgarsko vlado, Bolgarom samim je pa naklonjena.

naša gospa, naša srednica, naša besednica, naša pomočnica; s svojim Sinom nas spravi, svojemu Sinu nas priporoči, svojemu Sinu nas izroči.“

A. d. Z.

Slovenščina v c. kr. uradih pred 100 leti.

Slovenecem, zlasti na Štajerskem, se prerado očita, da so njihove tirjatve gledé jezikovne ravnopravnosti v uradih neopravičene in pretirane in tako se kljubú členu XIX. po pisarnah šopiri navadno le nemščina; slovenski odloki, ukazi in razglasi iz Gradca in Dunaja so dandanes redka prikazen. V minolem veku in še tudi početkom sedanjega je v tem oziru bilo bolje, kajti dasi slovenski jezik takrat še ni bil posebno razvit, so višji uradi svoje ukaze in razglase dajali podložnim vendar-le tudi v slovenščini. Tako n. pr. je cesar Jožef II. dné 29. sept. 1787 objavil: „Patent zhes ordengo sa posle na kmetih v notrejnem Esteraihi“, ki obsega 13 listov. Uvod se glasi: „Mi Joshef ta Drugi skusi boshjo Milost isvoleni Rimski Zessar, vselej Pogmeroviz tiga Zessarstva Napovemo vsim prebivajozhim v Shtajerski, Koroshki inu Krajski desheli Nasho Milost, inu vam dámo s' letim vediti, de smo Mi sa volo hishnega miru inu pokója, na

Vsled tega ni ovirala Bolgarije, ko se sklepali kupčijske pogodbe, katere ji bodo koristile. Tudi ne misli staviti zaprek nameščenju bolgarskih škofov v Macedoniji, če ne bo to nameščenje v kaki zvezi s pripoznanjem princa Ferdinanda za postavnega bolgarskega kneza. To ne gré, ker ta princ le tlači in onečašča bolgarsko vlado. „Nord“ je pač zvest sluga svojemu gospodu. — „Novoje Vremja“ imenuje obisk nemškega cesarja v Peterburga demonstracijo, ki je najsijajnejši dokaz, da se Bolgarija nima nadejati več pomoči od Nemčije.

Anglija. Dné 26. t. m. je nadaljevala spodnja zbornica posvetovanje o postavnem načrtu helgolandskega otoka. Morgan je grajal, ker ni dobila Anglija zagotovljenega pokroviteljstva nad Sansibarjem. Temple je zagovarjal postavni načrt. Labouchere se ni oglasil proti odstopu imenovanega otoka, a Anglija ne dobi povoljnega nadomestila, s čemur pa noče reči, da je v Afriki premalo dobila. Tudi Storey je odobraval odstop.

Španija. O nemiru v Kataloniji se poročajo iz Barcelone naslednje podrobnosti: „Hujskanje med delavci se še vedno godi, četudi francoski listi o stvari preveč strašno poročajo. Največ tovarn je zaprtih. Dné 24. t. m. je bilo mnogo delavskih shodov, delavci so se pametno vedli, njih voditelji so jih opominjali k miru. Vkljub temu je morala žandarmerija razgnati večje shode; pri tem so jih več zaprli. Vsi shodi so sklenili, da ne pričnó prej delati, dokler se ne bodo delodajalci ravnali po pogodbah in sprejeli brez vsacega vzroka odzpuščenih delavcev. Ljudstvo se poganja za štrajkujoče, ki imajo sploh veliko somišljenikov. V Barceloni se je vojaštvo jako pomnožilo, na vseh javnih prostorih so vojaške posadke. Ako se bo videlo, da ne bo mir in red bolj zavarovan, zasedlo bo vojaštvo vso Katalonijo.“

Izvirni dopisi.

Od kranjsko-štajerske meje, 21. julija. *) Ko sem v nedeljo jutro odprl Vaš cenjeni list od 19ega julija, mi precej nekaj pade v oči. Berem: „Z ozirom na § 19. itd.“ Aha, mislim si, že zopet popravek. O nesrečni „Slovenec“, Ti imaš smolo. Troji dopisniki so pač sami lažniki; zmiraj jih moraš popravljati. Berem dalje: „Pozivljemo Vas, da se k dopisu iz Zagorja ob Savi 7. julija, objavi naslednji popravek“. Hitro si poiščem dotično številko, pazno preberem, primerjam, mislim in sklenem: Ti popravljalci so se pa s pametjo skregali. Tak nedolžen in miren dopis, poln dobrih svetov, priporočil in največje pohvale, pa ga gredo popravljat. Nisem vedel, ali bi se jim smejal ali jih pomiloval; storil sem zadnje.

Cel teden so popravljalci svoj popravek kovali in dobro bi bilo, ko bi ga bili še en teden, bolje bi se bili premislili. V štirih točkah hočejo Vašega dopisnika na laž postaviti. Najhujše jih je dirnula v dopisu beseda: „odličnejše“. Ne vem, zakaj? Dopisnik gotovo ni imel namena koga žaliti in njegovo čast omajati. Najbrže ne poznajo pomena te besede. Preložili naj bi si jo bili v nemščino, in ne bili bi se jezili. Povdarjati se mora še, da sta bila v dopisu dva gospoda v drugi stopinji te besede kot posebno odlična imenovana, torej so vsi ostali, pri veselici navzoči še vedno odlični. Pridevki, kateri v nemščini besedo „odlični“ izražajo, dajejo se najvišjim osebam in izrekajo, n. pr. pri dijaki

*) Slučajno zaostale.

Op. vred.

katerim je vsim ludem k njih srezhi inu gmej miru tolkanj leshezhe, sa dobru snajdli . . .“

Tudi guverner štajerski Fr. Ant. grof Khevenhüller razposlal je dné 17. febr. 1787 „Osnanilo sa volo Arznuvanja teh mokrih, inu suhih garji, inu tih metilov per ovzah“ z obširnim navodom ozdravljenja. V „Currendi na usse podloshne tega Krasa“, izdani „u Kralovimu Mestu Gratz na 11ti dan tega Messza Septembra 1790“ naznanja podpredsednik Fr. Ant. grof Stürgkh, kako so „velike Schwaringe, inu potosheine naprei pershle, de so eni, kateri so savolo she mineniga Napokoja is Stellingo h' soudashni, inu tudi s' gradeskim zuhtausam postrafani, inu pale na konz predniga Messza Avgusta is pregnadlivam odpushainam nashiga presvetliga Krala na svoi dom nasai pusheni bli, s' hudobno leshe resglassili, da le te straiunge nisso ta Preavetli Kral, ampak le ti Krasamti, duhouske, inu descheuske Gosposke naloshili . . .“

Dné 18. aprila 1787 je bilo objavljeno: „Osnanilu povelja od zessarskiga kraljeviga Gubernia v' notrejnem Esteraihi, de se gosposkine sémle s' kmeteshkim ne smejo premenati“, dné 12. julija 1797 pa obširno „Resglassine od tega Cessarskiga Kraloviga Gubernia u Stajerski deshelli. U sebi sapopade te postavlene Vishe inu Povelje, kedire po-

največjo pohvalo. Čemu se je potem neki krčmar, pritrevaje svoje besede s krepko kletvico po prsih tolkel, rekoč: Pa jaz ne odličen? Kar se tiče drugega: Ni res, moram dostaviti, da res ni res, kakor popravljajo. Pravijo, da nikakor ni res, da ni bil od vodstva rudokopa nihče prisoten. Jaz pa pravim še enkrat, da je res. K vodstvu tukajšnjega rudokopa spadajo: vodja, inženir, blagajnik in nadzornik premogarjev, od teh pa nihče ni bil zraven. Kar se tiče železničnih uradnikov, je res, da je bil navzoč pristav načelnika postaje. Pristaviti pa moram še, kar je bil Vaš dopisnik pozabil, da tudi od tukajšnjega učiteljstva nikdo ni bil prisoten. — Tretja točka je sama trditev. Ni res, pravijo, da je društvo za naše skromne razmere skoraj predrago. Tako se lahko vsaka reč zanikava, pa dokazati je treba. Laglje bode to storil dopisnik, kakor pa popravljalec. Premogar je lansko leto le zato delo ustavil, da si je izboljšal svoj gmotni stan; kakošno pa je stališče kmeta, slišimo vsak dan. Najbolj sem se pa čudil četrtemu: Ni res. Ali hočejo nemškutarji postati? Pravijo, da nima „Sokolsko društvo“ le namena, pokazati svojo narodnost. Sploh pa dopisnik tega nikdar ni trdil, akoravno mu njihov načelnik družega namena ni omenil. — K sklepu moram še opomniti, da Vaš dopisnik je imel res najboljši namen. Ker društvo ne bo sodnemu dnevu trobilo, — je z onim dopisom le hotel jih opozoriti na družbo sv. Cirila in Metoda, katerej bi bil obstanek bolj zagotovljen. Popravljalec pa tega niso hoteli umeti; Vaš dopisnik jim je trn v peti, ker noče med nje zahajati. Koliko nepotrebnega hrupa napravi kak prenapet človek.

Z Dunaja, 26. julija. Ker je malo višje izobraženih Slovencev, kateri bi še ne bili videli našega cesarskega prestolnega mesta, mislim, da bodem zlasti tistim ustregel s sledečimi vrsticami, ki so imeli v svojem življenju kdaj priliko, avonik sv. Stefana od blizu ogledovati, če jim pokažem tu v kratkih in debelih potezah podobo, ki jo bode prestolnica našega cesarja dobila na novega leta dan 1892. Sedanje meje, — tako pravijo tisti, ki se na to reč razumejo, — so Dunaju pretesne postale, kajti raztezati si želi Vindobona svoje zastale ude in — meje, „Lilienwalle“ imenovane, ovirajo jo v tem. Proč ž njimi torej!

Več let že so odkopavali te nasipe in zasipali rove tiste obdajajoče; to sevéda le na papirji. Finančni minister je bil tisti, ki se je odpravi nasipov vedno upiral, češ, kdo mi povrne milijone, ki jih sedaj ondi leto za letom za užitnino nabere. Konečno je pa v tem oziru presvetli vladar sam izpregovoril odločilno besedo pri otvorjenju parka na „turških šanah“, in od tedaj jel je Dunajevski premišljevali, na kak način da vsaj nekaj reši, če že vsega ne; in mož je sklenil sam pri sebi mitnice prestaviti daleč venkaj na deželo, kjer se bode od 1. januarja 1892 nadalje užitnina za dunajsko mesto pobirala. Vsled tega vsprejeli se bodo ne le vsi sedanji predkrajci, kakor so: Döbling, Währing, Hernals, Ottakring, Lerchenfeld, Fünfhaus, Sechshaus, Gaudenzdorf, Meidling itd., v dunajsko mestno občino, temveč razven teh tudi še mnogo večjih

sihmau par Saldashkih Fuhrengah, Quartireinu al noter polageinu teh Saldato; par Marshah, inu Prepelvainu se imajo dershati.“

Cesar „Franz ta Drugi“ je „v“ poglavitnim, inu sedeshnim meisti Dunei ta 2. Septembra 1798“ razglasil „Postave inu visho, po kateri se posodilo od vsih stanov te deshele odratati, noter vseti, v htemu skasane kase notri — djati more, tudi strafinge zhes tejuste, kateri se ne prav notri ne dajo, ...“

Isti cesar Franc je 28. sušca 1803 objavil, da je „sa potrebno sposnal te vezh sort Dunajskiga Mejsta nove Bankovze, kateri so b'li, kokor nashe to lejto 1800. ta 15ti. dan maliga Serpana von dano ozhytno pismo visha, von dani, tyeste po petdesset Rajnish, noter potegniti, inu preklizati pustyti.“

Se tudi dne 9. aprila 1828 je deželna vlada štajerska izdala obširno „Podvuzhenje sa shtibrene komisiske grashine ino gmajne (obzhine, soseske) k' naprejemanju poprednih del k' shazingam (zenitvam) gruntnega sneska (priroditve) sa stolni (stanovitni) kataster ...“

Brez dvoma je takih in enakih uradnih razglasov v slovenščini bilo še več izdanih, kar nam priča, da Slovenci z jezikovno ravnopravnostjo v uradih ne zahtevajo nič novega. M. Sl.

vasij, trgov in mest, katerih nekateri so od cerkve sv. Stefana po dobri dve uri daleč; tako n. pr. na jugovzhodu Schwechat, kjer ima Dreher svoj veliki pivovar; na jugu Hetzendorf, od Dunaja druga postaja na južni železnici; na zapadu Šentvid ob južni železnici; na severu Nussdorf. Na vzhodni strani pojde meja bodoče dunajske velike občine od Nussdorfa do Kaiserebersdorfa ves čas ob Donavi. Da bode mojim rojakom to nekaj bolj razumljivo, naj si predstavljajo Ljubljano kot dunajsko notranje mesto, okoli katerega se gruča devetnajst predmestij, katere Vam bodem kasneje naštel. Okoli teh predmestij bi šla meja na vzhodu do Lazov, odtod proti jugu do Babine gorice ali še nekoliko nižje, recimo, do Iga, od tu po barji do Goric, do Dobrove, do Šentvida, do Smlednika, in odtod čez Vodiško proti Mengšu. Tako velik nekako bode novi Dunaj od 1. januarja 1892. Delil se bode na devetnajst okrajev, dosedanji jih ima deset. Le-ti okraji bodo sledeči: 1. Notranje mesto, 2. Leopoldstadt, 3. Landstrasse, 4. Wieden, 5. Margarethen, 6. Mariahilf, 7. Neubau, 8. Josefstadt, 9. Alsergrund, 10. Favoriten, 11. Simmering, 12. Meidling, 13. Hietzing, 14. Sechshaus, 15. Fünfhaus, 16. Ottakring, 17. Hernals, 18. Währing in 19. Döbling.

Meščan velikodunajski postane vsak, kdor ima že sedaj na Dunaji meščansko pravico. Le-to bode podeljeval v bodoče mestni svet dunajski, častno meščanstvo pa občinski svet z dvema tretjinama glasov. Može v občinski svet volila si bode občina sama, in sicer 129 vseh skupaj na dōbo šestih let. Iz občinskih svetnikov volil se bode mestni svet, obstoječ iz župana, obeh namestnih županov in 21 svetnikov z navadno večino glasov na šest let. Mestni svetniki dobé plačo, katero jim občinski svet določi.

Mestni svet bode ukrepajoči organ velike občine dunajske gledé zadev samostojnega področja, izvzemši one zadeve, ki si jih pridrži občinski svet sam. Gledé poslednjih bode mestni svet posloval kot nekaka prva instanca, to je, posvetoval se bode o njih, predno pridejo pred občinski svet.

Okrajni odbori sestavljajo se iz 18 mož v vsakem okraju, in tem na čelu sta predstojnik in predstojnikov namestnik. Dostojanstvo okrajnih odborov je brezplačno; le predstojniki dobé nekake funkcijske pristojbine, kakor jih bode občinski svet določil.

Dosedanji magistrat, ki je za vseh deset okrajev celoten, razdelil se bode na magistratne okrajne urade, katerim bodo načelniki magistratni uradniki, ki so juristi.

Župana volila si bode bodoča občina velikodunajska tudi nadalje sama in ga ji ne bode imenovala vlada, kakor se je to iz prvega čulo in je vlada tudi želela.

Tak bode bodoči Dunaj na debelo narisani.

Dnevne novice.

(Na graškem vsentiliščen) je bil v soboto promoviran doktorjem prava g. Ignacij Kotnik, notarski kandidat in hišni posestnik v Ljubljani.

(C. kr. deželna vlada) je trgovskemu učencu Emeriku Köchlerju iz Ljubljane priznala 26 gld. 25 kr. otetnine, ker je dne 3. junija rešil Heleno Pestotnik iz Ljubljane.

(Političen umor!?) Nemško-liberalni listi na dolgo in široko poročajo o nekem „političnem umoru“, ki se je zgodil minoli četrtek Podkloštrom na Koroskem. Vršila se je tam volitev volilnih mož. „Naprednjaški“ kmetje in renegati so zmagali z 80 proti 52 glasovom, akoravno so „klerikalci“ strastno agitovali, liberalci pa gledali boj kot ponižne ovce. Po volitvi so nek d a volilci obeh strank — tako poročajo nemški listi — prišli skupaj v eni gostilni — in pričel se je boj, ki se je končal s „političnim umorom“. (Mi bi rekli z ubojem.) Neki nemškutarski Miha Soier je bil tako silno ranjen z nožem, da je umrl isti dan. Po tem groznem činu so nek d a „klerikalci“ bežali čez plove in jarke, liberalci pa so sklenili, da bodo svoje otroke vzgajali v „naprednjaškem“ duhu. Navzočnih je bilo nek d a tudi več duhovnikov. Ranjenec je nek d a rekel, da ga je sunil mož z velikim „črnim“ klobukom. Tako liberalna poročila. — Prvič zdi se nam čudno, da bi ranjenec ne spoznal človeka iste občine, ki šteje do 1500 prebivalcev. Dalje nam zabujajo dvom vedni „nek d a“. Stvar pa je ta: Po volitvi so se Slovenci zbrali v eni in Nemei v drugi gostilni. Med volilci sta bila

le dva duhovnika. Trije „nemški“ kmetje pridejo v gostilno, kjer so bili zbrani Slovenci, ter jih začno psovati. Slovenci postavijo zasmeovalce pod kap. Na to pa pridero drugi Nemei na pomoč svoji trojici. Od obeh strani tiščali so v vrata gostilne. Mej tem je nekdo Soierja sunil z nožem. Odkrito rečeno, mi obžalujemo ta dogodek tem bolj, ker se vsa krivda zvrča na slovenske volilce. Pri volitvah sicer večkrat pride do prepira in poboja, vendar utegne imeti ta dogodek na Koroskem posebno žalostne posledke, ker Nemei kujejo iz tega zlat denar. Zločinec, ki pa ni še znan, zasluži kazni, naj bo Slovenec, Nemei ali renegat. A resnica je, da sta oba duhovnika zapustila prostor, ko se je pričel prepir, torej tudi nista kriva nesreče. Za zločin more odgovarjati le dotični zločinec. Preiskava bode spravila resnico na dan in dotlej je odveč vsaka časnikarska sodba.

(Izneverjenje.) Pri pregledavanji isterske deželne blagajnice dné 24., 25. in 26. t. m. so pogrešili 82 zastavnih pisem po 1000 gld. Preiskava je spravila na dan, da je blagajnik Gregor Rigo zastavil pisma pri zavodu „Banca Commerciale Triestina“ za 62.800 gld. Nezvestega uradnika so že prijeli.

(Nesreča.) V Zagorju je v ponedeljek popoldne stroj, ki vozi premogarje iz jame in v jamo, stisnil Jakoba Pančurja tako hudo, da je ta takoj umrl. Stroj mu je zlomil tilnik in hrbtišče. — Dalje se nam poroča iz Zagorja, da je med Trbovljami in Zagorjem v ponedeljek popoldne s hriba zdrčalo več skal, ravno ko je mimo drčal poštni vlak. Nesreče ni bilo. Poškodovane so le „stopnjice“ pri petih vagonih.

(Grozovit čin.) Posestnik J. U. iz Dola pri Litiji se je v nedeljo zvečer s svojo ženo pripeljal v Ljubljano; prenočila sta pod nekim kozolcem v mestnem logu. Včeraj zjutraj so našli ženo težko ranjeno z nožem ter jo prepeljali v bolnišnico, moža pa izročili deželnemu sodišču.

(Požar.) Iz Trsta se poroča, da je iskra iz železničnega stroja zanetila gozdič v rebri med Barokvljem in Miramarom. Gozdič, ki je lastnina južne železnice, je popolnoma pogorel.

(Velikanski kit) je razstavljen na cesarja Jožefa trgu. Dolg je 82 čevljev in tehta nad 10.000 funtov, glava sama 4000 funtov. Vredno si je ogledati tega morskega velikana.

(V Zagrebu) bode prihodnje leto od 15. avg. do 29. septembra gospodarska in gozdarska razstava v proslavo petdesetletnice hrvatsko-slavonske kmetijske družbe. Hrvatski sabor je v ta namen dovolil 10.000 gld. podpore. Razstavljeni bodo, kakor povzamemo iz doposlanega nam glavnega programa, poljski pridelki, vinogradarstvo, pivničarstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo, čebelarstvo, svilgojstvo, ribarstvo, graditeljstvo, rudarstvo itd. Z razstavo bode združena loterija.

(„Matica hrvatska“) je imela zadnjo nedeljo občni zbor. Iz poročila povzamemo, da je imela nad 7000 članov, dohodkov pa nad 25.000 gld., od katerih se je 21.000 gld. porabilo za izdajanje knjig. Za to leto bode „Matica“ zopet izdala več lepih knjig, ki so že v tisku.

(Odbor „Slov. pevskega društva“) prosi poverjenike svoje, ki društvenine pri čast. članih še niso pobrali, da storé to v kratkem; istotako prosijo se posamič stanujoči člani „Slov. pevskega društva“, ki se naši prvi prošnji niso še odzvali, da naravnost v Ptuj društvenino dopsljejo. Po končanem oficijelnem vsporodu pela se bosta izmed pesem iz prejšnjih let dné 10. avgusta še zbora „Slovaška pesem“ in „Nazaj v planinski raj“, na kar se p. n. pevci in pevke opozarjajo, da bi te pesmi ponavljali in sekirice (note) s sabo prinesli.

(Osepnice) so se zopet prikazale v Št. Ožbaldu pri Trojani.

Raznoterosti.

— Italijanski roparji na Nemškem. Četa italijanskih roparjev je prišla iz svoje domovine na Nemško ter se nastanila v köllerthalskem gozdu. Roparji so bili oboroženi, kakor piše „Magdeburger Ztg.“, z bodali, revolverji in drugim smrtonosnim orožjem. Bili so pravi pravcati Rinaldinijevi sodeželani, bili so pravi Italijani. Prišedši na Nemško so ménili, da dobé delo v kaki tovarni ali rudniku. Ko ga pa niso dobili, umaknili so se v tamne gozdove in postali tolovaji. Pri svojem malo častnem delu so ravnali, kakor delajo drugi italijanski roparji: Popotnikom so jemali, kar so dobili pri njih, ter jih potem pustili, da so šli svojim potom. La

jednemu možu pripetilo se je hujše. Ta ni hotel dati tolovajem zahtevanega denarja, vsled česar ga niso oropali le denarja, temveč iztrgali so z njega celó obleko. Brez denarja in obleke je prišel omejen mož iz imenovanega gozda. Konečno so šli na lov tolovajev tamošnji prebivalci ter so jih s policijsko pomočjo večinoma polovili.

— Izmed tolovajev. „Chicago Tribune“ pripoveduje naslednji dogodek med tolovaji. Na neki železnični postaji v Ameriki sta stopila v vagon dva elegantno oblečena gospoda ter se usedla med druge popotnike. Imenovana gospoda sta pričela govor, ki se je kmalu izpremenil v prepir. V največji razburjenosti stopi eden izmed njiju sredi vagona ter zakliče jednemu navzočih: „Ladiesand Gentlemen! Prosim vas, bodite sodnik med nama ter razsodite najin prepir. Ta moj prijatelj trdi, da med petimi ljudmi ne verujejo trije, da imajo dušo. Jaz sem pa vsekako drugih mislij. Prosim torej, naj vzdignejo vsi roko, kateri verujejo, da imajo dušo. In vzdignile so se — vse desnice. „Zahvaljujem vas,“ reče prosilec smeje se. „Prosim držite jih nekaj časa k višku. Naj povzdignejo vsi, ki verujejo, da živi duša še na dalje po smrti telesa.“ In vzdignile so se vse levice. „Zahvaljujem vas zopet,“ reče imenovani sredi vagona stoječi popotnik, izvleče iz žepa dva revolverja ter spregovori z izpremenjenim resnim glasom: „Kdor se bode ganil ali skušal pobesiti roke, takoj ga ustrelim. Moj prijatelj tu bo pa preiskal vse žepa in pobral denarje. Kdor bi se mu utegnil protiviti, bo takoj mrtev. Naprej torej, Jim, obrni se — izvršiti morava, predno pride v vagon železnični uradnik!“ — V dveh minutah sta nabrala lopova do 200 dolarjev, zmuzala se iz vagona ter poskakala na tla. Predno so okradeni naznanili nesrečo in se je ustavil vlak, odnesla sta bila lopova svoje pete.

— Oddaljenost nepremičnic od naše zemlje. Nobena nepremičnica ni manj nego 4000 milijard milj od zemlje oddaljena, in največ jih je, ki so deset- ali dvajsetkrat tako daleč. Na večernem nebu blesteča se zvezda je najbližja naši zemlji, kakor so pokazale najnovejše preiskave. Mislimo si, da je železnični tir do te zvezde in da bi bila cenejša vožnja, plačalo bi se od kilometra pol pfeniga. Vsled tako znižane vožnine bi šel popotnik v pisarno ter prosil vožnji listek. A kako bi se začudil, ko bi mu povedali, da bi stala vožnja 22 000 milijonov mark! Kot previden mož vprašal bi popotnik: „S kako hitrostjo vozijo Vaši vlaki?“ — 96 kilometrov vsako uro, vstevši vsak počitek. — „Kdaj bo došel vlak na lice mesta?“ — „V 48.663.000 letih.“ — Tako nekako bi se govorilo pred blagajnico, ko bi bila vožnja sploh mogoča.

— Opravičil se je. Učitelj: „Martinček, zakaj si se umaknil v vejo, ko sem šel včeraj mimo vaše hiše?“ — Martinček: „Po klobuk sem bil šel v izbo, da bi se Vam bil odkril.“

— Prav priprosto. Profesor: Kaj bi storili, če bi imeli tacega in tacega bolnika ter videli, da se njegovo stanje slabša?“ — Učenec: „Boga bi hvalil, da nisem v enakem položaji.“

— Neprilichnost. „No, Ana, ali si že našla rožo v lase?“ — Ana: „Da, gospa baronica; a založila sem pa zopet nekam kito.“

Telegrami.

Dunaj, 29. julija. Nadvojvodi Albreht in Evgen, nadvojvodinja Marija Terezija, so proga nadvojvode Karola Štefana so odpotovali v Išč k poročni slavnosti.

Išč, 28. julija. Povodom poroke nadvojvodinje Marije Valerije delajo velike priprave.

Mostar, 28. julija. Danes se je pripeljal minister Kallay ter ukazal razglasiti, da sprejema vse prošnje in pritožbe.

Pariz, 28. julija. Iz Buenos-Ayresa je došel telegram, da je mornarica izrekla se za revolucijo. Polovica armade je prestopila k vstašem.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
28	7. u. jut.	739.0	18.0	szapad	jasno	0.00
	2. u. pop.	739.3	23.4	szvohod	"	
	9. u. zveč.	739.3	18.9	"	"	
Srednja temperatura 20.1° za 0.5° pod normalom						

Srednja temperatura 20.1° za 0.5° pod normalom

Dunajska borza.

(Telegrafirano poročilo.)

29. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gld.	40	kr.
Srebrna " 5 1/2 " 100 " " 16% "	89	"	50	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108	"	90	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	25	"
Akeje avstr.-ogerske banke	981	"	—	"
Kreditna akeje	305	"	75	"
London	115	"	90	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleon	9	"	22	"
Cesarski cekini	5	"	50	"
Nemske marke	36	"	72 1/2	"

Umrli so:

26. julija. Albin Sartori, brzojavnega sluga sin, 2 1/2 leti, Gradišče 16, bronchitis. — Marija Dobruta, izkuhova hči, 9 let, Resljeva cesta 1, jetika.

27. julija. Jožef Jakopič, delavčev sin, 4 mesece, Opekarska cesta 31, katar v črevih.

Učenec

se sprejme v eno ljubljanskih prodajalnic manufakturnega blaga.

Natančno pojasnilo pri trgovcu A. Vičiču in „Katol. Tiskarni“.

(2)

Prvo žrebanje
14. avgusta.

Komad
le 1 gold.

Prvo žrebanje
14. avgusta.

Srečke dunajske razstave

2 glavna
dobitka
vsak

50.000 gld.
vrednosti.

Srečka je veljavna
za obojno žrebanje.

Drugo žrebanje
15. oktobra.

Srečke po 1 gld. dobé se pri C.C. Mayer-ju v Ljubljani.

(20-7)

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo

salonski krilasti klavir, pianine (52-20)

iz tovarne svetovno znane tvrdke (Gottfried Cramer) — Wilh. Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld., 550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld.

Klavirji družih tvrdk za 280 do 350 gld.

Izposojilo klavirjev za na deželo pod najugodnejšimi pogoji.

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII., Burggasse 71.

Ravnokar je izišla knjiga:

Izpovedanja TAXIL:

18 pol 8°.

bivšega

Cena 60 kr., po pošti 65 kr.

prostomisleca.

Dobiva se

v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

OLJNATE BARVE

kositarских pušicah po pol in jeden kilo
priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

(57)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.